

Systémová integrace

Jedním z **problémů**, se kterými se při nasazování informačních technologií a informačních systémů můžeme setkat, je **roztržitost** těchto systémů. Ta může vzniknout z mnoha důvodů – **historickým vývojem, absencí koncepce pro rozvoj IT, nedostatkem financí nebo i chybnými rozhodnutími při budování IT infrastruktury**. Časté je, že IS je budován postupně, od různých dodavatelů. Výsledkem je, že IT pak např. funguje s nízkou efektivitou nebo v podniku fungují izolované systémy, které duplicitně zpracovávají stejná data. Stejné procesy v různých útvarech řeší různé aplikace, pořízené autonomně.

Z důvodů, uvedených v předchozím odstavci vznikla disciplína, která se nazývá „systémová integrace“. Slovo integrace znamená **propojení**, cílem systémové integrace je propojení všech komponent IT/ICT tak, aby fungovaly jako jeden celek, aby byly snadno udržovatelné, rozšiřitelné, a aby fungovaly optimálně.

Aby byla systémová integrace úspěšná, musíme **znát cíle, které mají být dosaženy**, a musíme znát zdroje, které máme k dispozici.

V dnešní době v oblasti IT fungují firmy, které vystupují jako tzv. „systémový integrátor“. Pokud nějaká společnost využije služeb systémového integrátora, očekává od něho komplexní řešení. Většinou se jedná o celou koncepci budování ICT, od hardware, infrastruktury, síťového prostředí, koncepce IT, bezpečnost a aplikační vybavení (informační systém).

Cílem systémové integrace je spojení všech softwarových komponent (**subsystémů**) v jeden fungující celek, **kteřý bude co možná nejefektivněji a harmonicky pracovat**. Dalším cílem je zmapování podnikových procesů a jejich pokrytí aplikacemi, včetně konsolidace aplikací (zrušení nepotřebných, zajištění sdílení dat).

Cíle je dosaženo tím, že jednotlivé systémy vzájemně kooperují.

Systémová integrace, pokud je dobře navržena a provedena, přináší často výraznou přidanou hodnotu a snížení provozní reže.

Systémový integrátor je firma, která pro zákazníka zajišťuje komplexní realizaci systémové integrace. Obvykle na základě smlouvy zodpovídá za kompletní a kvalitní integraci softwarových systémů.

Integrátor má zajistit tyto funkce:

- a) Technické zajištění integrace
- b) Koordinace dodavatelů
- c) Zodpovědnost za funkčnost IS/IT jako celku

Efekty a rizika systémové integrace

Systémová integrace může podniku **přinést**:

- Zkrácení celkové doby reakce podniku na podněty z okolí
- Integrace firemního know-how

- Snížení chybovosti a nekonzistencí informací

Na druhé straně, se systémovou integrací jsou spojeny i určitá **rizika**:

- Závislost firmy na externích dodavatelích
- Vyšší složitost systému
- Nároky na přípravu řešitelů
- Vyšší nároky na uživatele

Úrovně systémové integrace

- **Technologická a datová** – propojení dílčích systémů v podniku do celku, sjednocení datové základny, budování datových skladů, sjednocení uživatelského rozhraní
- **Integrace podnikových procesů a IT** – dává do souladu funkce informačního systému s podnikovými procesy
- **Integrace podniku s okolím** – propojení informačních systémů
- **Integrace vizí, koncepcí a strategie** – integrace strategie rozvoje IT se strategií rozvoje firmy

ZÁKLADNÍ POJMY

V souvislosti s IT službami se můžete setkat se zkratkou **ICT**; ICT znamená „*Information and Communication Technology*“. ICT službou se rozumí služba, kterou IT oddělení poskytuje uživatelům vně (mimo) IT.

Co rozumíme pod pojmem služba? **Služba** je schopnost uspokojit předem stanovené nebo dohodnuté požadavky či potřeby.

Je třeba zdůraznit, že **ICT služby** jsou **podpůrné služby** pro fungování procesů v organizacích (samotné IT není pro organizaci cílem; IT oddělení není zřizováno za účelem nějaké vědy nebo výzkumu, ale za účelem zajištění lepšího fungování společnosti).

Fungování ICT služeb umožňuje **ICT infrastruktura**. Jedná se o řízení jednotlivých prvků ICT (instalace, konfigurace, řízení sítě...).

Poznámka – pojem Infrastruktura rozumíme sadu vzájemně propojených částí, které poskytují rámec pro podporu celého systému.

S fungováním ICT služeb souvisí další termín a to **ITSM** (zkratka *Information Technology Service Management*). ITSM znamená **řízení ICT služeb**, a to spíše v rovině organizačně řídicí než v oblasti technické.

CIO (Chief Information Officer) – ředitel IT útvaru

CEO (Chief Executive Officer) – výkonný ředitel

Informační strategie

Informační strategie je plán rozvoje IS/IT na několik let dopředu. Informační strategie je podkladem pro zachování trvalé kontinuity IS/IT a pro konzistentní řízení IS. Informační strategie formuluje cílový stav a způsob transformace ze současného stavu do cílového. Řešiteli informační strategie jsou: vedení firmy, vedení IT útvaru a mohou být i externí konzultanti.

Informační strategie je základem pro zpracování poptávkového dokumentu na systémovou integraci. Definuje vazby mezi projekty IS/IT a ostatními projekty podnikového rozvoje (reengineering procesů, zavedení ISO certifikace...). Na úrovni strategie také může dojít k rozhodnutí zavést pro řízení IS/IT některou ze standardizovaných „best practices“ postupů jako je ITIL nebo COBIT. Tyto postupy jsou detailněji rozebrány v další části textu.

Tvorba IS/IT se skládá z těchto hlavních skupin činností

- Popis a hodnocení stávajícího stavu
- Definice cílového stavu
- Návrh možných cest transformace z výchozího do cílového stavu

Při hodnocení stávajícího stavu jde zejména o:

- Odhalení silných a slabých stránek stávajícího IS/IT
- Odhad nákladů transformace

Definování cílového stavu:

1. Hodnocení IS/IT konkurence
2. Hodnocení stavu IS rozhodujících obchodních partnerů
3. Hodnocení ASW (aplikačního software) a služeb dostupných na trhu
4. Hodnocení trendů IS/IT
5. Výsledky SWOT analýzy
6. Podnikové cíle a jejich priority
7. Výsledky BPR (reengineering podnikových procesů)
8. Požadavky uživatelů

Outsourcing

V souvislosti se systémovou integrací se můžeme setkat s pojmem outsourcing.

Termín **Outsourcing** vznikl spojením dvou anglických slov Out (ven, venku, z domu) a Source (zdroj). Obecně se jím označuje zajištění určité činnosti či služby, kterou firma potřebuje, externí společností - dodavatelem outsourcingových služeb. Typicky se outsourcingu využívá při nasazování systémů ERP (viz podnikové informační systémy) nebo e-commerce (jako jsou např. internetové obchody). Outsourcing je moderní a velmi oblíbená forma zajištění činností, zejména v IT (informační technologie) oblasti.

VÝHODY OUTSOURCINGU

Firma **nemusí vyčleňovat vlastní personální zdroje** a nemusí se vrhat do riskantních softwarových, či hardwarových projektů, které mohou a často končí neúspěchem, způsobeným nedodržováním termínů a rozpočtu. Zároveň firma není závislá na několika zaměstnancích, s jejichž odchodem se ztrácí kontinuita. Podnik také nemusí disponovat zaměstnanci s dostatečnou kvalifikací.

Namísto toho je zakázka svěřena externímu dodavateli, který je smluvně vázán s ohledem na rozsah a kvalitu služeb, jakož i dodržování stanoveného harmonogramu a rozpočtu. Při výběru dodavatele se obvykle hledí zejména na funkční reference, cenový a funkční rozsah, jakož i na termíny etap realizace.

Podstatnou výhodou outsourcingu je **způsob financování** – většinou se jedná o měsíční splátky. Pro podnik tedy odpadá nutnost velké jednorázové investice, která u velkých systémů může být až v řádu milionu korun.

U velkých a nadnárodních společností mohou hrát roli i **účetní důvody** a snaha snížit účetně vykazovaný zisk. Outsourcing je obvykle placen z neinvestičních finančních zdrojů, což může příznivě ovlivnit celkové hospodaření podniku.

Outsourcing je často používán u velkých společností (u nás například OKD a.s, mobilní operátoři, ČEZ, RWE apod.).

NEVÝHODY OUTSOURCINGU

Lidé většinou uvádějí jako nevýhodu outsourcingu možnost zcizení dat (data a databáze jsou obvykle mimo podnik, v prostorách a na technických prostředcích poskytovatele), tato hrozba je ale celkem minimální; poskytovatel outsourcingu, který by zcizení a zneužití dat umožnil, by díky ztrátě image přišel o zákazníky.

Podstatně závažnější je **závislost podniku na poskytovateli outsourcingových služeb**. Jeho zánikem je ohrožena kontinuita a další fungování ICT.

Problémem může být implementace dalších funkcí do outsourcovaného systému (s každou změnou je nutné se obracet na poskytovatele).

FORMY OUTSOURCINGU

Outsourcing může mít několik forem, od poskytování aplikací, přes kompletní outsourcing IT/ICT až po outsourcing pracovníků (zaměstnanci poskytovatele, kteří pracují v prostorách nájemce outsourcingových služeb).

Z pohledu rozsahu a technického řešení můžeme uvést tyto formy outsourcingu:

1. **ASP (Application Service Provider)** – outsourcována je aplikace, která je provozována na HW poskytovatele; obvyklý je přístup po internetu. Uživatelem poskytované aplikace je jediná firma.
2. **SaaS (Software as a Service)** – totéž co u ASP, s tím rozdílem, že aplikace je nabízena jako služba, může ji tedy využívat více klientů současně
3. **Cloud computing** – nájemci je poskytnuto prostředí, ve kterém může vyvíjet a implementovat své řešení, poskytovatel zajišťuje HW, bezpečnost, údržbu a aktualizaci prostředí (operační systém, databáze). Příkladem je například platforma Windows Azure od Microsoftu.

Do kategorie outsourcovaných služeb (cloud) spadá také řešení kancelářského software Google Apps nebo Office 365 od Microsoftu.

Z pohledu **rozsahu** můžeme outsourcing rozdělit na:

- Úplný outsourcing
- Outsourcing konkrétní služby
- Personální outsourcing

Důsledky chybějící nebo nedostatečné systémové integrace

MOŽNÉ DŮSLEDKY CHYB

- funkce IS jsou v rozporu se zájmy vlastníků (IS podporuje jiné chování podniku, než požadují vlastníci, IS nerespektuje vlastnické a organizační změny podniku)
- IS nepodporuje strategické řízení podniku a dosažení podnikových cílů
- desintegrace útvarů podniku
- investice do IS/IT nepřinášejí očekávané efekty
- projekt IS/IT nevystačí s původním rozpočtem a časem
- funkce IS jsou chybné (jsou v rozporu s podnikovými procesy a/nebo s požadovanými pravomocemi a zodpovědnostmi pracovníků)

- funkce IS jsou nedostatečné nebo nadbytečné
  - **shelfware** – IS objednaný a implementovaný, ale nepoužívaný
  - **wapourware** – IS objednaný a zaplacený, ale nikdy nedodaný
- dlouhá doba odezvy funkcí IS
- obtížná orientace uživatelů ve funkcích IS a uživatelsky nepřívětivá komunikace systému
- neefektivní využití schopností a kvalifikace uživatelů
- nekvalifikované využití funkcí IS
- komplikovaná a nákladná údržba IS, obtížná přizpůsobitelnost IS měnícím se požadavkům
- rozpad integrace funkcí, dat, software a hardware

Kontrolní otázky

1. Co je předmětem systémové integrace?
2. Kdo je to systémový integrátor?
3. Jaké jsou úrovně systémové integrace?
4. Co je to ICT?
5. Co znamená zkratka ITSM?